ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛІВОБЕРЕЖНИЙ ВІДДІЛ ОСВІТИ
ЗАПОРІЗЬКА ПОЧАТКОВА ШКОЛА «МРІЯ» ІМ. О.М. ПОРАДИ
ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

НАКАЗ

_____ м.Запоріжжя № _____

Про популяризацію української мови й управління мовним середовищем: системна модель мовного менеджменту у 2026/207 н.р. в Запорізькій початковій школі «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 19.08.2026 № 1/17911-26 «Про методичні рекомендації щодо популяризації української мови й управління мовним середовищем у закладах освіти: системна модель мовного менеджменту», з метою підтримки цінності української мови в освітньому середовищі закладу, формування умов для її використання, забезпечення наступності у розвитку мовного середовища, створення умов для формування мовної стійкості здобувачів освіти, підтримки дітей з різним мовним досвідом і забезпечення психологічного комфортного мовного переходу, упровадження диференційованого підходу до роботи зі здобувачами освіти відповідно до їхніх мовних потреб, визначення ролі і механізмів взаємодії у формуванні українськомовного середовища, упровадження мовного аудиту як інструменту оцінювання розвитку українськомовного освітнього середовища в Запорізькій початковій школі «Мрія» ім. О.М. Поради

НАКАЗУЮ:

1. Організувати системну роботу щодо формування та зміцнення українськомовного середовища відповідно до Методичних рекомендацій щодо популяризації української мови й управління мовним середовищем у закладах освіти: системна модель мовного менеджменту.

впродовж 2026/2027 н.р.

2. Затвердити Річний цикл мовного менеджменту Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради як послідовну систему управлінських та педагогічних дій (додаток 1) за етапами:

2.1 діагностично-аналітичний етап - вивчення стану мовного середовища. визначення потреб та особливостей мовного досвіду здобувачів освіти, педагогічних працівників, взаємодії з сім’ями;

2.2 етап визначення пріоритетів - аналіз отриманих результатів, визначення пріоритетних напрямів для вдосконалення мовного середовища закладу освіти та формулювання цілей;

2.3 етап планування змін - визначення конкретних дій, відповідальних осіб, строків виконання та очікуваних результатів за пріоритетними напрямами;

2.4 етап реалізації - системне впровадження запланованих педагогічних, управлінських, інформаційних та партнерських заходів;

2.5 етап проміжного моніторингу самооцінювання та оцінювання динаміки - аналіз стану реалізації визначених цілей, результативності запланованих дій, їх коригування;

2.6 етап повторного самооцінювання та оцінювання динаміки - повторне вивчення стану мовного середовища, порівняння результатів із стартовим та проміжним моніторингами, проведення SWOT-аналізу;

2.7 підсумковий етап - узагальнення результатів річного циклу, визначення ефективних практик, заповнення паспорта мовного середовища, формування пропозицій для наступного річного циклу.

31.08.2026

3. Основною метою Річного циклу мовного менеджменту Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської визначити створення в закладі освіти підтримку цінності української мови в освітньому середовищі закладу, формування умов для її використання, забезпечення наступності у розвитку мовного середовища, створення умов для формування мовної стійкості здобувачів освіти, підтримки дітей з різним мовним досвідом і забезпечення психологічного комфортного мовного переходу, упровадження диференційованого підходу до роботи зі здобувачами освіти відповідно до їхніх мовних потреб, визначення ролі і механізмів взаємодії у формуванні українськомовного середовища, упровадження мовного аудиту як інструменту оцінювання розвитку українськомовного освітнього середовища.

впродовж 2026/2027 н.р.

4. Затвердити Інструментарій самооцінювання мовного середовища Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради (додаток 2).

31.08.2026

5. затвердити Паспорт мовного середовища Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради (додаток 3).

31.08.2026

4. Затвердити щомісячний План заходів щодо популяризації української мови й управління мовним середовищем (додаток 4).

31.08.2026

5. Завідувачу дошкільним підрозділом Тетяні КОВАЛЬЧУК, вихователю-методисту Ганні КОРЖИЛОВІЙ:

5.1 координувати реалізацію заходів щодо формування українськомовного освітнього середовища відповідно Плану заходів щодо популяризації української мови й управління мовним середовищем;

впродовж 2026/2027 н.р.

5.2 забезпечити проведення процедури самооцінювання мовного середовища серед учасників освітнього процесу з подальшим аналітичним звітом;

жовтень 2026 р.
січень 2027 р.
квітень 2027 р.

5.3 узагальнити результати Річного циклу мовного менеджменту Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради;

червень 2027 р.

6. Заступнику директора з навчально-виховної роботи Наталії ЩЕРБИНІ забезпечити:

6.1 організацію виховної роботи з розвитку мовного середовища відповідно до затвердженого Плану заходів щодо популяризації української мови й управління мовним середовищем.

впродовж 2026/2027 н.р.

6.2 поширення матеріалів, що популяризують українську мову, українськомовний контент, культурно-освітні заходи та ресурси.

постійно

7. Педагогічним працівникам закладу:

7.1 забезпечити використання української мови як мови професійної взаємодії зі здобувачами освіти під час наскрізного освітнього процесу;

впродовж 2026/2027 н.р.

7.2 створювати безпечне та підтримувальне українськомовне середовище;

впродовж 2026/2027 н.р.

7.3 забезпечити інтеграцію розвитку мовлення в наскрізний о світній процес;

впродовж 2026/2027 н.р.

7.4 заохочувати здобувачів освіти до усного висловлювання власної думки, ведення діалогу, спільної роботи та використання української мови в різних життєвих ситуаціях;

постійно

7.5 застосовувати принцип «безпечної помилки», не допускаючи висміювання мовних помилок, русизмів чи суржику, використовувати прийом «луно-корекції»;

постійно

7.6 враховувати різний мовний досвід дітей, добирати форми педагогічної підтримки відповідно до їхніх мовних потреб;

постійно

7.7 не допускати публічного виокремлення дитини за мовною ознакою, не використовувати результати спостережень за мовним досвідом як підставу для оцінювання навчальних досягнень, базових компетентностей.

постійно

8. Класним керівникам 1-4 класів. вихователям груп подовженого дня, вихователям дошкільного підрозділу:

8.1 створити в навчальних приміщеннях мовні осередки з метою популяризації української мови, підвищення мовної культури, формування поваги до державної мови, мотивації до її повсякденного використання відповідно до вікових особливостей здобувачів освіти;

вересень-жовтень 2026 р.

8.2 здійснювати педагогічне спостереження за мовною поведінкою здобувачів освіти під час наскрізного освітнього процесу;

постійно

8.3 створювати для здобувачів освіти умови для поступового розширення сфер використання української мови;

постійно

8.4 забезпечити підтримку здобувачів освіти, які мають інший мовний досвід, забезпечуючи доброзичливе та психологічно комфортне мовне середовище;

постійно

8.5 забезпечити інформування батьківської громадськості щодо розвитку українськомовного середовища, надавати практичні рекомендації щодо підтримки української мови в повсякденному житті.

постійно

9. Соціальному педагогу Ганні КОРЖИЛОВІЙ, практичному психологу Денису ХВОСТИКУ:

9.1 надавати педагогічним працівникам закладу консультативну допомогу щодо підтримки роботи із здобувачами освіти, які мають різний мовний досвід;

постійно

9.2 забезпечити психолого-педагогічний супровід мовного розвитку здобувачів освіти.

впродовж 2026/2027 н.р.

10. Бібліотекару закладу Валентині ПОЛТАВСЬКІЙ забезпечити:

10.1 створення інформаційно-просвітницький осередок з метою популяризації української мови, української книги та культури читання. формування мовної компетентності, національної свідомості, забезпечуючи тематичне наповнення осередку матеріалами про українську мову, видатних українських письменників, мовознавців, українські традиції, культуру, літературу;

жовтень 2026 р.

10.2 організацію тематичних книжкових виставок, інформаційних оглядів, мовних акцій, заходів, спрямованих на підвищення здобувачів освіти до української мови.

впродовж 2026/2027 н.р.

11. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

Директор Людмила КОРОЛЬОВА

З наказом ознайомлені:

_____ Тетяна БІЛА

_____ Олена ГЕЛЛО

_____ Інна ГОНЧАРЕНКО

_____ Володимир ГУЗЬ

_____ Євгенія КАРА

_____ Тетяна КОВАЛЬЧУК

_____ Ганна КОРЖИЛОВА

_____ Тетяна КРАВЧЕНКО

_____ Ксенія ЛУПИНОС

_____ Наталія ЛЯШЕНКО

_____ Наталя МАКАРЕНКО

_____ Марія МАЛЮШКІНА

_____ Антоніна МІРОШНИКОВА

_____ Олена НЕСТЕРЕНКО

_____ Вікторія ПОЛОВИНКО

_____ Валентина ПОЛТАВСЬКА

_____ Лілія РУСІНА

_____ Анастасія ТОКАРЧУК

_____

_____ Денис ХВОСТИК

_____ Ганна ЧЕРНЕНКО

_____ Світлана ШИЛО

_____ Поліна ЯЦКЕВИЧ

_____

Додаток 1
до наказу Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради
_____ № _____

Річний цикл мовного менеджменту
Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради
Запорізької міської ради

Етап циклу	Строк реалізації	Зміст управлінських, освітніх дій	Очікуваний результат
Діагностично-аналітичний	жовтень 2026 р.	Проведення самооцінювання стану мовного середовища закладу освіти Аналіз використання української мови в освітньому процесі, управлінській діяльності, внутрішній комунікації та інформаційному просторі Вивчення мовних потреб, мовного досвіду та рівня мовної адаптації здобувачів освіти Визначення особливостей мовної взаємодії учасників освітнього процесу Аналіз потреб педагогічних працівників щодо професійного розвитку у сфері мовної культури та методики мовного розвитку Вивчення особливостей комунікації із сім'ями здобувачів освіти Аналіз мовного оформлення приміщень, стендів, вебсайту, електронних ресурсів та інформаційних матеріалів Визначення чинників, що позитивно або негативно впливають на розвиток мовного середовища	Отримання об'єктивної картини стану мовного середовища та визначення актуальних потреб учасників освітнього процесу
Визначення пріоритетів	жовтень 2026 р.	Узагальнення результатів самооцінювання та діагностики Визначення сильних сторін і проблемних аспектів мовного середовища	Визначення пріоритетів, цілей та завдань розвитку мовного середовища на 2026/2027 н.р.

		Встановлення пріоритетних напрямів управлінської та освітньої діяльності Визначення потреб здобувачів освіти щодо мовної підтримки Формулювання цілей і завдань на навчальний рік Визначення очікуваних результатів реалізації запланованих заходів Пріоритетні напрями: - розвиток українськомовного освітнього середовища; - підвищення якості усного та писемного мовлення; - формування читацької та комунікативної компетентностей; - мовна адаптація; - підвищення мовної культури педагогів; - удосконалення взаємодії із сім'ями; - розвиток українськомовного інформаційного простору	
Планування змін	листопад 2026 р.	Розробка та затвердження плану заходів із розвитку мовного середовища Визначення управлінських, педагогічних, інформаційних і партнерських заходів Визначення відповідальних осіб і строків виконання Формулювання очікуваних результатів і показників їх досягнення Інтеграція заходів до річного плану роботи закладу, планів методичної та виховної роботи, внутрішнього моніторингу Визначення форм проміжного та підсумкового оцінювання результативності	Узгоджений план конкретних дій щодо вдосконалення мовного середовища закладу освіти
Реалізації	листопад-квітень 2026 р.	Управлінська діяльність: - забезпечення функціонування української мови як державної; - координація діяльності учасників освітнього процесу; - створення умов для професійного розвитку педагогів;	Системне функціонування, поступове вдосконалення українськомовного освітнього середовища

		- підтримка та поширення ефективних мовних практик. Освітній процес: - розвиток мовленнєвої, читацької та комунікативної компетентностей; - застосування сучасних методів розвитку усного і писемного мовлення; - організація мовленнєвої практики; - створення ситуацій активного використання української мови; - індивідуальна та диференційована мовна підтримка. Методична робота: - консультації, семінари, практикуми, обмін досвідом, взаємовідвідування занять, поширення ефективних педагогічних практик. Інформаційний простір: україномовне оформлення приміщень та інформаційних матеріалів, створення якісного україномовного контенту, використання української мови в офіційній та внутрішній комунікації. Партнерська взаємодія з батьківською громадськістю: інформаційно-просвітницька робота, рекомендації щодо мовного розвитку дітей, спільні мовно-культурні та читацькі ініціативи.	
Проміжний моніторинг, самооцінювання та оцінювання динаміки	січень-лютий 2026 р.	Збір та аналіз інформації про виконання запланованих заходів. Проміжне самооцінювання стану мовного середовища. Вивчення динаміки мовного розвитку здобувачів освіти. Аналіз результативності педагогічних та управлінських рішень. Визначення труднощів і чинників, що впливають на реалізацію поставлених завдань.	Виявлення проблем, оцінювання проміжної динаміки та внесення необхідних коректив до плану реалізації

		Отримання зворотного зв'язку від учасників освітнього процесу. Коригування заходів, строків, форм роботи, очікуваних результатів.	
Повторне самооцінювання, оцінювання динаміки	квітень-травень 2026 р.	Повторне комплексне оцінювання стану мовного середовища за визначеними показниками. Порівняння результатів зі стартовими та проміжними даними. Аналіз динаміки мовного розвитку здобувачів освіти. Оцінювання результативності діяльності педагогічних працівників та управлінських рішень. Аналіз результативності взаємодії з батьками. Визначення досягнутих результатів і проблемних питань. Проведення SWOT-аналізу мовного середовища закладу освіти. SWOT-аналіз: - сильні сторони - ефективні практики, ресурси та досягнення; - слабкі сторони - проблеми та напрями, що потребують удосконалення; - можливості - внутрішні й зовнішні ресурси для подальшого розвитку; -загрози та ризики - чинники, які можуть негативно впливати на розвиток мовного середовища.	Визначення реальної динаміки розвитку мовного середовища та об'єктивної оцінки ефективності реалізованих заходів
Підсумковий	червень 2026 р.	Узагальнення результатів усіх етапів річного циклу. Аналіз досягнення визначених цілей. Визначення найбільш ефективних управлінських і педагогічних практик. Виявлення проблемних питань, що потребують подальшого розв'язання.	Сформована цілісна оцінка результативності річного циклу, визначення ефективних практик, підготовка основи для нового циклу мовного менеджменту.

		Заповнення та оновлення паспорта мовного середовища закладу освіти**.** Узагальнення результатів моніторингів і самооцінювання. Підготовка аналітичних матеріалів. Формування пропозицій та рекомендацій для наступного річного циклу. Визначення пріоритетів розвитку мовного середовища на наступний навчальний рік.	

Додаток 2
до наказу Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради
_____ № _____

Інструментарій
самооцінювання мовного середовища
у Запорізькій початковій школі «Мрія» ім. О.М. Поради
Запорізької міської ради
2026/2027 н.р.

Мета: комплексне самооцінювання стану українськомовного освітнього середовища закладу освіти, визначення його сильних сторін, потреб у вдосконаленні та пріоритетних напрямів подальшої роботи

Термін проведення: жовтень 2026 р., січень 2027 р., квітень 2027 р.

Учасники: адміністрація закладу, педагогічні працівники, батьківська громадськість.

Методи збору інформації:
- педагогічні спостереження4
- спостереження під час освітнього процесу;
- аналіз інформаційного, фізичного мовного середовища;
- аналіз навчальних, творчих, читацьких практик;
- аналіз навчальних матеріалів педагогічних працівників;
- результати самооцінювання.

Шкала самооцінювання

Рівень	Характеристика
Високий 4	Практики системно впроваджуються, є узгодженими, сталі та підтверджуються достатньою кількістю доказів
Достатній 3	Основні практики реалізуються, однак потребують окремого вдосконалення, систематизації або поширення
Вимагає покращення 2	Окремі практики наявні, але застосовуються несистемно; є потреба у цілеспрямованих змінах.
Низький 1	Практики відсутні або реалізуються епізодично; необхідне визначення конкретних першочергових дій

Критерій 1: Управління мовним середовищем

Показник	Високий - 4	Достатній - 3	Вимагає покращення - 2	Низький - 1
1.1. Визначення мовних цілей закладу	Мовні цілі чітко визначені, узгоджені з діяльністю	Мовні цілі визначені та переважно реалізуються	Цілі сформульовані частково або	Мовні цілі не визначені або не

	закладу та системно реалізуються		реалізуються несистемно	враховуються в плануванні
1.2. Планування роботи	Робота планується на основі аналізу потреб, має визначені цілі, дії, відповідальних та строки	Планування здійснюється, але окремі елементи потребують удосконалення	Планування переважно ситуативне	Системне планування відсутнє
1.3. Моніторинг та аналіз	Стан мовного середовища регулярно вивчається, результати використовуються для управлінських рішень	Аналіз проводиться періодично та частково впливає на планування	Аналіз здійснюється епізодично	Системне вивчення та аналіз відсутні
1.4. Коригування діяльності	Результати проміжного аналізу системно використовуються для коригування роботи	Коригування здійснюється за потреби	Коригування має переважно ситуативний характер	Результати аналізу не використовуються для подальших змін

Рівень

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Критерій 2: Освітній процес і мовлення педагогічних працівників

Показник	Високий - 4	Достатній - 3	Вимагає покращення - 2	Низький - 1
2.1. Використання української	Українська мова використовуєть	Українська мова переважно використовуєть	Використання української мови в освітній та	Українськомов на взаємодія не

мови педагогічними працівниками	ся в освітній та професійній взаємодії	ся в освітній та професійній взаємодії	професійній взаємодії потребує покращення систематизації	має системного характеру
2.2. Створення мовленнєвих ситуацій	Під час наскрізного освітнього процесу регулярно створюються природні ситуації для говоріння, слухання, читання та взаємодії українською мовою	Під час наскрізного освітнього процесу природні ситуації створюються в більшості видів мовленнєвої діяльності	Мовленнєві практики використовуються епізодично	Цілеспрямоване створення мовленнєвих ситуацій практично відсутнє
2.3. Інтеграція мовного розвитку	Розвиток мовлення системно інтегрується у різні освітні галузі та види діяльності	Інтеграція мовного розвитку здійснюється переважно системно	Інтеграція мовного розвитку має епізодичний характер	Мовний розвиток переважно не інтегрується
2.4. Підтримувальне мовне середовище	Педагогічна взаємодія сприяє вільному використанню української мови. не створює страху помилки	Створено безпечне та підтримувальне середовище	Окремі практики підтримувального мовного середовища потребують удосконалення	Підтримувальний підхід не має системного характеру

Рівень

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Критерій 3: Підтримка здобувачів освіти з різним мовним досвідом

Показник	Високий - 4	Достатній - 3	Вимагає покращення - 2	Низький - 1
3.1. Врахування мовного досвіду	Педагогічні практики системно враховують різний мовний досвід дітей	Особливості мовного досвіду дітей переважно враховуються	Врахування різного мовного досвіду дітей має ситуативний характер	Потреби дітей майже не враховуються
3.2. Індивідуальна підтримка	Застосовуються різноманітні способи підтримки відповідно до потреб дитини	Застосовуються основні способи підтримки відповідно до потреб дитини	Підтримка надається окремим дітям або ситуативно	Системна підтримка відсутня
3.3. Поступове розширення використання української мови	Створено умови для поступового переходу до використання української мови без психологічного тиску	Поступове розширення використання української мови забезпечується	Умови для поступового переходу до використання української мови застосовуються непослідовно	Відсутня системна робота із створення умов для поступового переходу до використання української мови
3.4. Психологічна безпека	Дитина може використовувати українську мову без страху помилитися чи бути публічно виокремленою	Психологічно безпечна взаємодія забезпечується	Психологічно безпечна взаємодія потребує додаткового вдосконалення	Наявні ризики негативного сприйняття мовних помилок або мовного досвіду

Рівень

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Критерій 4: Співпраця з родинами

Показник	Високий - 4	Достатній - 3	Вимагає покращення - 2	Низький - 1
4.1. Інформування батьків	Батьки поінформовані про мовні цілі та підходи закладу	Інформування здійснюється регулярно	Інформування має епізодичний характер	Інформування відсутнє
4.2. Практичні рекомендації для родин	Родинам регулярно надаються практичні рекомендації щодо підтримки української мови	Рекомендації надаються періодично	Рекомендації надаються ситуативно	Практичні рекомендації відсутні
4.3. Залучення родин	Створено різноманітні можливості для добровільної участі родин у мовних та читацьких ініціативах	Родини залучаються до окремих ініціатив	Залучення родин має епізодичний характер	Системна взаємодія відсутня
4.4. Партнерський підхід	Взаємодія ґрунтується на партнерстві, повазі та підтримці	Переважає партнерська взаємодія	Партнерський підхід потребує покращення	Взаємодія переважно інформаційна або формальна

Рівень

_____

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Критерій 5: Мовне середовище закладу освіти

Показник	Високий - 4	Достатній - 3	Вимагає покращення - 2	Низький - 1

5.1. Інформаційне середовище	Інформаційні матеріали, оголошення та комунікаційні ресурси закладу системно підтримують україномовне середовище	Переважна більшість інформаційних ресурсів відповідає визначеній мовній політиці	Є окремі недоліки, що потребують покращення	Україномовне інформаційне середовище не сформоване
5.2. Освітній простір	Простір закладу містить системні україномовні навчальні, читацькі та мотиваційні матеріали	Наявні основні елементи україномовного освітнього простору	Україномовний простір потребує покращення	Цілеспрямоване формування мовного простору відсутнє
5.3. Читацьке середовище	Створено доступне та різноманітне україномовне читацьке середовище	Необхідні ресурси переважно доступні	Ресурсна база потребує розширення	Системне читацьке середовище відсутнє
5.4. Позанавчальна взаємодія	Українська мова природно використовується у позанавчальній, творчій та ігровій діяльності	Переважно створюються можливості для позанавчальної взаємодії	Практика позанавчальної взаємодії має епізодичний характер	Можливості для використання української мови в позанавчальній діяльності обмежені

Рівень

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Критерій 6: Аналіз та розвиток мовного середовища

Показник	Високий - 4	Достатній - 3	Вимагає покращення - 2	Низький - 1

6.1. Використання результатів самооцінювання	Результати самооцінювання системно використовуються для визначення управлінських і педагогічних рішень	Результати самооцінювання враховуються під час планування	Результати самооцінювання використовуються частково	Результати самооцінювання не використовуються
6.2. Визначення пріоритетів	На основі аналізу чітко визначаються пріоритетні напрями розвитку мовного середовища	Пріоритети визначаються, але потребують уточнення	Пріоритети визначаються ситуативно	Пріоритети не визначені
6.3. Відстеження динаміки	Здійснюється системне порівняння результатів у динаміці	Динаміка відстежується періодично	Порівняння результатів здійснюється епізодично	Динаміка не відстежується
6.4. Безперервне вдосконалення	Результати одного циклу є основою для планування наступного	Забезпечується зв'язок між циклами	Наступне планування частково пов'язане з результатами попереднього	Безперервний цикл удосконалення не сформований

Рівень

SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Підсумкова карта самооцінювання

Критерій	Рівень	Сильні сторони	Потреби у вдосконаленні
Управління мовним середовищем			

Освітній процес і мовлення педагогічних працівників			
Підтримка здобувачів освіти з різним мовним досвідом			
Співпраця з родинами			
Мовне середовище закладу освіти			
Аналіз та розвиток мовного середовища			

Загальний висновок:
SWOT-аналіз

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

Пріоритетні напрями для вдосконалення

Додаток 3
до наказу Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради
_____ № _____

Паспорт
мовного середовища
Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради
Запорізької міської ради

1. Загальні відомості про мовне середовище закладу

Показник	Відомості
Назва закладу освіти	
Навчальний рік	
Кількість здобувачів освіти	
Кількість педагогічних працівників	
Дата проведення первинного/проміжного/підсумкового самооцінювання	

2. Основні складові мовного середовища закладу:
- мовна політика та управління;
- мовне забезпечення освітнього процесу;
- мовна компетентність педагогічних працівників;
- мовний розвиток, мовна практика здобувачів освіти;
- українськомовний інформаційний простір;
- мовна взаємодія учасників освітнього процесу:
- партнерська взаємодія з родинами;
- методичне забезпечення та професійний розвиток;
- підтримка здобувачів освіти з різними мовними потребами;
- моніторинг, самооцінювання, розвиток мовного середовища.

3. Мовна політика та управління

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Забезпечення функціонування української мови як державної в діяльності закладу			

Відображення мовних питань у документах закладу			
Визначення відповідальних за реалізацію мовної політики			
Планування заходів із розвитку мовного середовища			
Управлінський контроль за станом мовного середовища			
Реагування на виявлені проблеми та мовні потреби			

Висновок:

4. Мовне забезпечення освітнього процесу

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Використання української мови під час проведення навчальних занять			
Використання української мови під час позаурочної діяльності			
Створення ситуацій активного українськомовного спілкування			
Формування усного та писемного мовлення			
Формування читацької компетентності			
Формування комунікативної компетентності			
Використання сучасних технологій мовного розвитку			
Застосування диференційованого та індивідуального підходу			

Висновок:

5. Мовна компетентність педагогічних працівників

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Дотримання норм української літературної мови			
Культура усного професійного мовлення			
Культура писемного професійного мовлення			
Використання професійної термінології			
Здатність забезпечувати мовну підтримку здобувачів освіти			
Участь у професійному розвитку з питань мовної культури			
Використання сучасних методик розвитку мовлення			

Висновок:

6. Мовний розвиток та мовна практика здобувачів освіти

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Рівень усного мовлення			
Рівень писемного мовлення			
Активність у мовленнєвій взаємодії			
Уміння висловлювати власну думку			
Уміння вести діалог			
Читацька компетентність			

Мотивація до використання української мови			
Потреба в додатковій мовній підтримці			

Висновок:

7. Українськомовний інформаційний простір

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Мовне оформлення приміщень закладу			
Інформаційні стенди та оголошення			
Офіційний вебсайт закладу			
Електронні освітні ресурси			
Офіційна документація та інформаційні матеріали			
Українськомовний цифровий контент			
Доступність та якість інформації для батьків			

Висновок:

8. Мовна взаємодія учасників освітнього процесу

Сфера взаємодії	Основна мова комунікації	Рівень	Шляхи вдосконалення
Адміністрація - педагогічні працівники			
Педагогічні працівники - здобувачі освіти			
Здобувачі освіти - здобувачі освіти			
Адміністрація - батьки			
Педагогічні працівники - батьки			

Працівники закладу - відвідувачі			
Офіційна письмова комунікація			
Електронна письмова комунікація			

Висновок:

9. Взаємодія із родинами здобувачів освіти

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Інформування батьків щодо мовної політики закладу			
Надання рекомендацій щодо мовного розвитку дитини			
Залучення батьків до читацьких ініціатив			
Проведення мовно-культурних заходів			
Врахування мовних потреб родин			

Висновок:

10. Методична робота та професійний розвиток

Показник	Характеристика	Рівень	Шляхи вдосконалення
Мовна культура педагогів			
Розвиток усного мовлення			
Розвиток писемного мовлення			
Читацька компетентність			
Комунікативна компетентність			
Мовна підтримка здобувачів освіти			
Обмін ефективними педагогічними практиками			

Самоосвітня діяльність педагогів			

Висновок:

11. Підтримка здобувачів освіти з різними мовними потребами

Категорія	Кількість здобувачів освіти	Форми підтримки	Результативність
Потребують додаткової мовної практики			
Потребують розвитку читацьких навичок			
Потребують розвитку усного мовлення			
Потребують розвитку писемного мовлення			
Потребують індивідуальної мовної підтримки			

Висновок:

12. Мовні ресурси закладу освіти

Ресурс	Наявність	Стан	Потреба в оновленні
Бібліотечний фонд українськомовної літератури			
Навчальні посібники			
Дитяча художня література			
Цифрові освітні ресурси			
Мультимедійні матеріали			
Матеріали для розвитку мовлення			
Матеріали для розвитку читацької компетентності			
Інформаційні стенди			

Висновок:

13. Моніторинг стану мовного середовища

Показник	Стартовий моніторинг	Проміжний моніторинг	Підсумковий моніторинг	Динаміка
Мовна політика та управління				
Мовне забезпечення освітнього процесу				
Мовна компетентність педагогів				
Мовний розвиток здобувачів освіти				
Інформаційний простір				
Мовна взаємодія				
Взаємодія з родинами				
Методична робота				
Мовна підтримка здобувачів освіти				

14. Узагальнена оцінка стану мовного середовища

Сильні сторони

Проблемні питання

Виявлені потреби

Ресурси для розвитку

15. SWOT-аналіз мовного середовища

Сильні сторони	Слабкі сторони
Можливості	Загрози та ризики

16. Пріоритетні напрями розвитку мовного середовища

Напрям	Очікуваний результат	Заходи	Строки реалізації	Відповідальний

17. Показники результативності
1. Рівень використання української мови в освітньому процесі.
2. Рівень мовної культури педагогічних працівників.
3. Динаміка мовленнєвого розвитку здобувачів освіти.
4. Динаміка читацької компетентності;
5. Рівень комунікативної активності здобувачів освіти;
6. Кількість та результативність мовно-культурних і читацьких заходів;
7. Рівень залучення сімей до мовного розвитку дітей;
8. Якість українськомовного інформаційного простору;
9. Участь педагогічних працівників у професійному розвитку;
10. Результативність заходів мовної підтримки;
11. Результати проміжного та підсумкового самооцінювання.

18. Висновок

За результатами первинного/проміжного/підсумкового моніторингу встановлено, що мовне середовище Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради

Основні досягнення

Напрями, що потребують подальшого вдосконалення

Пріоритетні напрями наступного періоду

Додаток 4
до наказу Запорізької початкової школи «Мрія» ім. О.М. Поради Запорізької міської ради
_____ № _____

План
заходів щодо популяризації української мови
й управління мовним середовищем: системна модель мовного менеджменту
в Запорізькій початковій школі «Мрія» ім. О.М. Поради
Запорізької міської ради
2026/2027 н.р.

Вересень «Створюємо україномовний простір разом»		
№ з/п	Захід	Відповідальний
1.	Ознайомлення педагогічних працівників із Методичними рекомендаціями щодо популяризації української мови й управління мовним середовищем	адміністрація закладу
2.	Інформування батьків про мовні цілі закладу та способи підтримки української мови вдома	педагогічні працівники
3.	Оновлення україномовного мікросвіту навчальних приміщень	педагогічні працівники
4.	Перевірка україномовного оформлення інформаційного простору закладу	адміністрація закладу
5.	Педагогічні спостереження за мовною поведінкою дітей під час уроків, перерв та позаурочної взаємодії	педагогічні працівники
Жовтень «Аналізуємо мовне середовище та визначаємо потреби»		
1.	Проведення стартового моніторингу самооцінювання мовного середовища закладу за визначеними критеріями	адміністрація закладу педагогічні працівники
2.	Вивчення мовного досвіду, мовних потреб та особливостей мовної взаємодії здобувачів освіти на основі педагогічних спостережень	педагогічні працівники

3.	Проведення аналізу стану мовного середовища закладу освіти	адміністрація закладу
4.	Визначення двох пріоритетних напрямів розвитку мовного середовища	адміністрація закладу
5.	Аналіз результативності та коригування підходів педагогічної підтримки здобувачів освіти відповідно до їхнього мовного досвіду та потреб	педагогічні працівники
6.	Читацька ініціатива «Читаємо українською разом»	бібліотекар педагог-організатор
7.	Проведення мовно-ігрових заходів, спрямованих на розвиток усного мовлення та комунікативних умінь здобувачів освіти	вихователі груп подовженого дня вихователі дошкільного підрозділу
Листопад «Плануємо зміни»		
1.	Розроблення плану дій за двома пріоритетними напрямами	адміністрація закладу
2.	Визначення цілей, практичних заходів, відповідальних осіб і термінів	адміністрація закладу
3.	Запровадження мовних практик у навчальній та позаурочній діяльності	педагогічні працівники
4.	Проведення мовних ігор, квестів, вікторин, спрямованих на розвиток мовленнєвої та комунікативної компетентностей здобувачів освіти	педагогічні працівники
5.	Поширення добірок сучасних україномовних книжок, мультфільмів, подкастів та ігор для дітей з метою підтримки мовного розвитку та заохочення до використання української мови	вихователі груп подовженого дня вихователі дошкільного підрозділу
6.	Розроблення та поширення пам’ятки для батьків «Україномовне дозвілля в родині» з рекомендаціями щодо підтримки мовного розвитку дитини в повсякденному житті	педагог-організатор педагогічні працівники
Грудень «Українська мова - мова творчості»		
1.	Творчі мовні майстерні «Говорю, читаю, творю українською»	вихователі груп подовженого дня вихователі дошкільного підрозділу
2.	Підготовка та проведення заходів до зимових традиційних свят з використанням елементів української культурної спадщини	вихователі груп подовженого дня вихователі дошкільного підрозділу

3.	Створення здобувачами освіти україномовних листівок, казок, коміксів до зимових традиційних свят для розвитку творчого мовлення й комунікативної компетентності	педагогічні працівники
4.	Організація спільного читання творів сучасних українських дитячих авторів з метою розвитку читацької компетентності та підтримки україномовного спілкування	бібліотекар педагогічні працівники
5.	Підготовка та поширення рекомендацій для батьків щодо добору якісного україномовного цифрового контенту для дітей	педагог-організатор педагогічні працівники
Січень «Українська мова у щоденному спілкуванні»		
1.	Мовний челендж «Українське слово дня»	педагог-організатор
2.	Проведення комунікативних ігор та вправ на розвиток діалогічного мовлення	педагогічні працівники
3.	Консультації для педагогічних працівників щодо підтримки дітей із різним мовним досвідом	практичний психолог
Лютий «Проміжне оцінювання: що змінилося?»		
1.	Проміжна моніторинг виконання визначених цілей мовного менеджменту	адміністрація закладу
2.	Аналіз результатів реалізації запланованих заходів	адміністрація закладу
3.	Визначення ефективних педагогічних та управлінських практик, що забезпечують позитивну динаміку розвитку мовного середовища	адміністрація закладу
4.	Мовний квест «Українська навколо нас»	педагог-організатор
5.	Проведення сімейної мовної ініціативи «Читаємо разом» для розвитку читацької компетентності та підтримки україномовного спілкування в родинах	педагогічні працівники
Березень «Українська мова - мова взаємодії»		
1.	Проведення розмовних хвилинок «Розкажи свою думку» для розвитку усного мовлення та вміння висловлювати власні міркування	педагогічні працівники
2.	Проведення рольових ігор та моделювання життєвих ситуацій для розвитку комунікативних умінь і навичок україномовного спілкування	педагогічні працівники
3.	Створення спільного україномовного класного контенту для розвитку творчого мовлення та навичок командної взаємодії	класні керівники
4.	Проведення мовної гри «Скажи інакше» для збагачення та активізації словникового запасу здобувачів освіти	вихователі груп подовженого дня
5.	Формування та поширення рекомендаційної добірки «Українські книжки, які варто прочитати» для підтримки читацького інтересу та розвитку читацької компетентності	бібліотекар
6.	Підготовка та поширення серед батьків практичних рекомендацій щодо підтримки україномовного спілкування та мовного розвитку дітей у родині	педагогічні працівники

Квітень «Мова читає, пізнає, досліджує»		
1.	Інтеграція мовленнєвих завдань у зміст різних освітніх галузей для розвитку мовної та комунікативної компетентностей здобувачів освіти	педагогічні працівники
2.	Проведення дослідницьких міні-проєктів української мови для розвитку мовленнєвих, пошукових і творчих умінь здобувачів освіти	вихователі груп подовженого дня
3.	Проведення спільних читань та обговорення творів українських авторів для розвитку читацької компетентності та навичок українськомовного спілкування	бібліотекар вихователі груп подовженого дня
4.	Підготовка до підсумкового самооцінювання стану розвитку мовного середовища закладу освіти	адміністрація закладу
5.	Аналіз динаміки та результативності роботи за визначеними пріоритетними напрямами розвитку мовного середовища	адміністрація закладу
Травень «Оцінюємо динаміку»		
1.	Проведення підсумкового самооцінювання стану мовного середовища закладу освіти	адміністрація закладу
2.	Проведення підсумкового моніторингу стану розвитку мовного середовища закладу освіти	адміністрація закладу
3.	Порівняння результатів оцінювання стану мовного середовища	адміністрація закладу
4.	Визначення позитивної динаміки та напрямів, що потребують подальшого вдосконалення	адміністрація закладу
5.	Підбиття підсумків реалізації визначених пріоритетних цілей розвитку мовного середовища	адміністрація закладу
6.	Підготовка пропозицій щодо планування роботи з розвитку мовного середовища на наступний навчальний рік	педагогічні працівники
Червень «Підбиваємо підсумки та плануємо подальший розвиток»		
1.	Аналіз динаміки та змін мовного середовища за результатами навчального року	адміністрація закладу
2.	Оцінювання відповідності фактичних результатів визначеним цілям і очікуваним результатам	адміністрація закладу
3.	Заповнення паспорта мовного середовища закладу освіти за результатами навчального року	адміністрація закладу